

PÉCSI Dohánygyár

ÁRA:
2,30 Ft

XVII. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM

A PÉCSI DOHÁNYGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

1990. ÁPRILIS

A legmarkánsabb élvezeti cikk

Kinek kell? Milyen?

Az elmúlt év folyamán egy igen hasznos, újszerű tanulmány elkészítésére adott megbízást a DOHÉSZK a Központi Élelmiszeripari Kutató Intézetnek. Célja a cigarettafogyasztással összefüggő fogyasztói magatartás elemzése volt. Ez — a már elkészült tanulmány — tartalmazza az újságcikkben felsorolt megállapításokat.

A cigarettát az élelmiszerfogyasztás szerkezetében a három nagy élvezeti cikksorozat közül az egyik legnagyobb. Az országosan értékesített mennyiség — kisebb időszakos ingadozásoktól eltekintve — a 26 milliárd db/év körüli szinten stabilizálódott. Sem a társadalom jövedelmi viszonyaiban bekövetkezett változás, sem a dohányzás elleni társadalmi mozgalmak nem éreztetik alapvetően a fogyasztás mérséklésére gyakorolt hatásukat.

A tanulmány célja volt az olyan ismeretek szerzése és összefüggések feltárása, hogy melyek azok a tényezők, amelyek a fogyasztást és a vásárlást alapvetően befolyásolják.

A dohányzásra való rászokást ösztönző tényezők vizsgálata során 6 fő csoportot néztek. Ezek a következők: megszokás, nikotínéhség, stimulációs hatás (doppingszerként való működés), manipulációs tevékenység (cigarettázás, rágyújtás mozzanata), feszültségek levezetése, kikapcsolódás. A felmérés megállapításai szerint a férfiak 3/4-e a dohányzással a nikotínéhségét csillapítja, míg a nők inkább a feszültség levezetését tartják a legfontosabbnak. A férfiaknál több mint kétszeres azok aránya, akik megszokásból dohányoznak. A feszültség levezetése indokként első helyen szerepel a fiatal korosztály esetében is, és rá-

juk a legjellemzőbb a cigarettázás okozta manipulációs öröm is. A kikapcsolódással való összekapcsolás a 45–59 évesek körében foglal el előkelő helyet.

A dohányzási szokások megismeréséhez alapvetően hozzátartozik annak megismerése, hogy milyen körülmények hatására gyűjtanak rá az emberek leggyakrabban. A válaszok kiértékelése után megállapítható, hogy a cigarettázást leggyakrabban az étkezéshez, kávéhoz, illetve az idegességükhöz kapcsolják. A dohányzó környezet gyakran ösztönzően hat a rágyújtásra, a több cigarettá elszívására. Ebből a szempontból különösen fontos a munkahelyi környezet. Az otthon, a kikapcsolódás, a tv-nézés erősítő hatása csak a megkérdezettek 1/3-ánál játszik szerepet. Feltűnő a férfiak esetében a megszokáshoz való ragaszkodás, a reggeli és esti megszokott helyzetekben való dohányzás magas aránya.

A következő kérdéscsoport a cigarettafajta-választás szempontjait vizsgálta. Alapvetően fontos paramétereknek tekinthető — a dohányosok megtétele szerint — a cigarettá egészségét károsító hatása, íze és ára. A cso-

(Folytatás a 2. oldalon)

A vt tárgyalta

A vt március végi ülésén tárgyalta az idei évben rendelkezésre álló jövedelem felosztási elveit. A testület némi vita után, végső soron az előterjesztés szerint fogadta el a felhasználás mértékét.

Az előző évekhez képest szokatlanul magas összegben jelölte meg a dolgozók anyagi ösztönzésére fordítható jövedelem mértékét a testület. Lényegében ez a mérték képezte a vita tárgyát. Noha az összeg magas, mégis megegyezett a vt abban, hogy az ilyen célú felhasználás a vállalati vagyon mintegy 2%-át tezi ki, így semmiképpen nem minősíthető a vagyon elherdálásának. Továbbá nem válhat gyakorlattá az adózott eredmény nagyobb mértékű felhasználása ösztönzési célokra.

Napirenden szerepelt még az igazgató ez évi prémiumfeladatának megvitatása. A múlt évhez hasonlóan most is különböző feladatok végrehajtását várjuk el, s minden ponthoz, annak fontosságához mérten, differenciálva rendeltünk szorzótényezőt. Vállalatunknál jól bevált gyakorlat az alappremiumhoz növelő-csökkentő tényezőket kapcsolni. A vt élt is ezzel a lehetőséggel.

Utolsó napirendként egy kisebb összegű pénz befektetéséről határoztunk.

Simon Éva

Királyi méretben

Hans-Adolf Tornal és Christian Behning urak a B. A. T. Cigarettenfabriken GmbH. részéről gyárunk történetében komoly szerződést írnak alá. (Írásunk a 3. oldalon.)

A legmarkánsabb élvezeti cikk

Kinek kell? Milyen?

(Folytatás az 1. oldalról)

magolás, hosszúság, márkánév és erősség a fajtaválasztás döntési folyamatában kevésbé játszanak fontos szerepet. Az egészségre való minél kisebb károsító hatás a nők esetében a legfontosabb. Az íz az átlagnál lényegesebb a nők, a fiatalok és a budapestiek körében. Az ár szerepe a középkorúaknál és a városi lakosoknál fontosabb, mint a többi rétegnek. A csomagolás és a márkánév a legkevésbé fontos a nyugdíjasoknál. A cigaretta erősségét a nők és a budapestiek igénylik legkevésbé.

A dohányzást egyre inkább negatívan értékelő társadalmi környezet, a dohányzás veszélyeinek általános társadalmi elismerése a dohányosoknál is fokozza a leszokás kérdésének felvetését. A kutatás során azt is vizsgálták, hogy ez milyen mértékben érhető tetten a dohányosok körében, illetve hogy ők milyen arányban, milyen sikerrel, milyen módszerrel és milyen motivációs háttérrel próbálkoznak. A megkérdezettek 22%-a még sosem próbált meg leszokni a dohányzásról (kiemelkedők a magas jövedelműek!), 28%-a egyszer, 42%-a többször is megpróbálta már a „leszokás”-t. A „leszokási kísérlet” a válaazadók 21%-ánál nem járt sikerrel, 44%-ánál sikerült, de csak rövid ideig tartott, 9% jelezte, hogy végleg sikerült abbahagyniuk a dohányzást. A leszokás leggyakoribb (47%) módjával a „nem gyújt rá” kifejezést jelölték meg, míg az „egyre kevesebbet szívak” kategóriát csak 14% választotta. A leggyakoribb motivációs tényező a leszokásra ösztönző tényezők között a pénzmegtakarítás (63%). Ezt követi az egészségesebb közérzet iránti igény (58%).

A nehezedő gazdasági helyzetben a családok jövedelmi viszonyai kedvezőtlenül alakulnak. Az egyre jobban emelkedő árak hatására a családi költségvetés újragondolására van szükség. A megkérdezettek közel fele nyilatkozott úgy, hogy az elmúlt időszakban változtatott dohányzási szokásain. A változtatás irányát tekintve első helyen áll az elszívott cigaretta mennyiségének csökkentése és ezt kö-

vette a dohányzásról való leszokás megpróbálása (bár ez nem járt sikerrel a válaazadók-nál). Ebben a közösségi lakosok és a fiatalok jártak az élen. A nyugdíjas korosztály 52%-a a változtatásban a leszokást választotta. A megkérdezettek 17%-a a megazokottól eltérő, másfajta cigarettára tért át, többek között árok miatt is.

A jövőbeni kereslet alakulását alapvetően befolyásolják a fiatalabb korosztályok dohányzási szokásai. Az idősebbek és a férfiak nehezebben térnek át új cigarettára, a fiatalok viszont könnyebben nyerhetők meg egy új terméknek. A Sopianae cigaretta minden esetben kedveltebb a nőknél, egyedül a magas jövedelemmel rendelkezőknél van kivétel. A nőknél Budapestről a közösségi lakosok felé haladva egyre jobban növekszik a Sopianae kedveltsége. Ezzel szemben pl. a Marlboro kedveltsége éppen ellentétes tendenciát tükröz. A nőknél is megfigyelhető azonban, hogy a jövedelem emelkedésével párhuzamosan nő a pl. Marlborót kedvelők aránya és csökken a Sopianae és Symphonia kedveltsége. Ezek a különbségek nagy valószínűséggel a jövőben erősödni fognak.

A cigaretták válaazatéka az utóbbi időben több fajtával is bővült. Az egyik csoportot a magyar világzababalom alapján készülő C-vitaminos filterrel előállított termékek alkotják. Az egészségre kevésbé ártalmas cigaretták elterjesztése a reklámtilalom mellett igen nehéz feladat. Az elmúlt év nyarán a Pécsi Dohánygyár által készített reklámfilmek — melyekben nem a cigarettát, csak a filtert propagáljuk! — hatása így is viharosnak mondható. Egyrészt felkeltette a dohányosok érdeklődését az újfajta cigaretták iránt, másrészt a dohányzást ellenzők táborát felháborodásra készítette. A megkérdezettek 42%-a ismert C-vitaminos cigarettát. A budapestiek, a városiak, a fiatalok és a nők körében az átlagnál többen ismernek C-filteres cigarettát. Igen alacsony az ismertség a közösségi lakosok és a férfiak között. A válaazadók 7%-a kiemelte, hogy a C-filteres cigaretták a Pécsi Dohánygyár termékei, 6%-a pedig csak a tény, hogy reklámból hallott a termékről. A C-vitaminos cigarettát ismerők nagyobb fele ezt a Sopianae Nívóval kötötte össze, melynek forgalma éppen a film vetítésének hatására — a nyár (1989) folyamán erősen emelkedett.

A tanulmány megállapításai segítséget nyújthatnak vállalatunknál is a termékfejlesztésekhez, a piacpolitika kialakításához. Mindenképpen hasznos kezdeményezés volt a felmérés elkészítése, hiszen a jelen gazdasági változtatásainak irányja, a piacgazdálkodás felé való haladás elkerülhetetlen a dohányiparban is. A piachoz pedig legjobb, ha piaci módszerekkel alkalmazkodunk.

K. K. J.

Tanulni pedig kell!

Az oktatás, képzés, továbbképzés szükségességét soha nem lehetett megkérdőjelezni. A mai általános gazdasági-társadalmi-erkölcsi válsághelyzetben pedig egyértelműen előtérbe kell ennek kerülnie, hiszen a „kiművelt emberfőkben” rejlenek azok a tartalékok, amelyek a feléledéshez garanciát nyújthatnak. Gondoljuk át, milyen az az élet, amelyben ennek a feléledésnek be kellene következnie! Látjuk, hogy az állam elurulta a társadalmat, a gazdaság hanyatlása egyre fokozódott, a haladó nemzetekhez nemhogy közelednénk, hanem egyre elavododunk. A hanyatlás velejárója és többek között egyik oka is az egyének elszürkülése, szegényes tudása, hiányos műveltsége, ennek következtében alacsony teljesítménye. Azért, hogy ebből az ördögi körből a társadalom kiúgorjon — valamit tenni kell!

Kik azok, akik tehetnek valamit? Mit kellene tennük? Kiknek kell feladatokat felvállalni? Ki mondja meg, hogy mit és miért?

Ezekre a súlyos kérdésekre kell most választ találni. Ez a társadalmi probléma nem marad kívül a gyárkapun sem. A szakmai és általános műveltségi szint emelése ugyanúgy szükség van a vállalatoknál, mint az élet más területein.

Az oktatás rendszere a többszöri reformok után sem tudja betölteni szerepét. Ennek következtében termelővállalatoknak is az átlagnál nagyobb terheket kell ebből vállalniuk, azaz a belső és állományban levő dolgozókat nemcsak tovább, hanem át is kell képezni, a külső oktatási, nevelési rendszer fogyatékosságait is kompenzálni kell. Ennek nagyon nagy „ára” van. Sok pénzbe kerül, sok a munkából kieső idő stb. Ennek ellenére ezt fel kell vállalni, mert ha nem tesszük, behozhatatlanná növekednek a hátrányok.

Az eszközökön kívül szemléletváltásra is szükség van. Szaktani kell a formális képzéssel, a „papír” megszerzésének célja helyett egyértelműen előtérbe kell kerülnie a vezetési, szakmai és általános műveltség egész életre szóló fejlesztésének. A sok közül néhányat konkrétan kiragadva: fejleszteni kell az önkifejezést, nyelvkészséget, stratégiai gondolkodást, az innovációs és kommunikációs készséget is.

Ha ezen a hosszú úton elindulunk — előre — érzékelhetővé válik az emberi kapcsolatokatól a termék minőségig a kedvező változás.

Sigora Irma

Pécsi Dohánygyár

A Pécsi Dohánygyár dolgozóinak lapja
Szerkesztő a szerkesztőbizottság

Felelős szerkesztő:

dr. Simonné dr. Bernáth Erika
Kiadja a Baranya Megyei Lapkiadó
Vállalat

Felelős kiadó: Bodó László
Előfizetési díj egy évre: 27,60 Ft
Készült a TEMPORG

Kiszövetkezet nyomdájában
Felelős vezető: dr. Kállai Sándor

Királyi méretben

Irimi Sándor igazgató a dohánygyár, Majorossy Gyula és Jávor Ervin a Monimpex nevében írták alá a szerződést március 22-én

Egy újabb siker! Mert ugye, sikernek mondhatjuk azt, hogy a Pécsi Dohánygyárban fogjuk előállítani a nyugat-európai cigaretta-piacon oly ismert és közkedvelt HB cigaretta-t. Már a múlt év végén komoly tárgyalások voltak, és mindkét fél részéről nyilvánították a nyilatkozat, hogy próbálkozzunk meg a termék magyarországi előállításával és forgalmazásával. A licencet adó B. A. T. (British-American Tobacco Co.) a megmérettetések során alkalmasnak találta a Pécsi Dohánygyárat arra, hogy ez év elején megkezdjük a HB cigaretta gyártását. Nos, az elmúlt hónapban tanúi, sőt közvetlen résztvevői voltunk a prototípus-cigaretta előállításának.

Nagy körültekintéssel, jól felkészülten és kellő szervezethez tartott a „kísérleti termék” előállítása. Miért volt szükség a kísérleti termék előállítására? — tehetjük fel önmagunknak a kérdést. Nos, az alkalmazott technológiai, gyártási folyamat milyensége és az alkalmazott alapanyagok minősége befolyásolja a termék ízét, élvezeti értékét és külső megjelenését. Még eldöntendő kérdés volt a cigaretta íze, erőssége, kátrány- és nikotintartalma. Így két különböző dohánykeverékből, valamint egyéb anyagok változtatásával hatféle cigarettamintát készítettünk, melyekből kiválasztásra került az, amelyiknek a gyártását április utolsó hetében fogjuk megkezdeni.

Mit kell tudnunk a termékről? Milyen is ez a cigaretta? Külső megjelenését tekintve a legkorszerűbbek közé tartozik. Csuklófedeles boxkarton doboz csomagolás. 84 mm hosszúság, úgynevezett King Size (királyi méret)

jellemzi. Füstszűrője igen vékony szállínom-ságú acetátkábelből készült acetátfilter. Dohányösszetételét tekintve amerikai blend típus, mely 25% burley-dohányt tartalmaz, kellemesen aromásított. Erősségét tekintve hova sorolhatjuk? Nem tartozik a leggyengébb cigaretták közé, kátrány- és nikotintartalmát tekintve az „ős” Sopianae és „gyermekci”, a Lady és Junior között helyezkedik el. Füstjé-

A B. A. T.-val kötött licence-szerződés aláírását követően a felek az együttműködés sikerére koccintottak

Április végétől: HB

nek illata és íze kellemes, megjelenése tetszetős. Bízunk benne, hogy a hazai cigarettázók is annak fogják tartani, és az első gyártásból piacra kerülő, várhatóan 1 millió darab cigaretta vevőre talál. Az igaz, hogy nem tartozik az olcsó cigaretták közé a 66,- Ft-os árral, de nem is „lóg ki” árával a licenctermekek közül.

Valószínűleg Magyarországon valamiféle versenyhelyzet fog kialakulni, illetve van kialakulóban e termékek között, hiszen hazánkban már 11 licencként gyártott cigaretta van forgalomban. Erős piaci befolyásolásra lesz s van szükség ahhoz, hogy befutó termék legyen.

A nyugati cégeknek már nagy tapasztalatuk van abban, hogy milyen eszközöket lehet és kell bevetni a vásárlók megnyerése érdekében. A tárgyalások — melyek igen jó légkörben zajlottak — miután sikeresek voltak az előkísérletek, arra engednek következtetni, hogy mindent megtesz a B. A. T. cég annak érdekében, hogy az ismert Marlboro és Camel mellett a HB cigaretta is sikertermék legyen Magyarországon.

M. T. J.

A Lábatlani Papírgyárban

A Lábatlani Papírgyár meghívott vendégei voltunk az elmúlt hónapban, amikor is vállalatunk szakembereivel keresszük a beszerzési folyamatunk közös aktuális problémáinkról.

Elsőnek a papírgyár műszaki igazgatója rövid történeti áttekintés formájában emlékezett meg arról a másfél évtizedes együttműködésről, melyet a négy dohánygyárral a sok gond és probléma mellett mégis eredményesnek ítéltünk meg, hiszen komoly importkiváltást érthetünk el ezáltal. A rögzös utat mind a négy gyár együtt járta az előállítással, de valamivel több jutott osztályrészül vállalatunknak, mivel a Pécsi Dohánygyár vette fel a kapcsolatot elsőnek a papírgyárral. Bizonyára sokan emlékezünk még a Fecske és Román cigarettákhoz kikísérletezett parafautánzat igen változó minőségére. Azóta váltottunk, főként a Sopianae cigaretták mandzsettapapírját és a filterburkoló papír nagy részét vásároljuk tőlük.

Hogy minőségi problémáink vannak-e? Sajnos az eltelt jó néhány év ellenére is vannak, a cigaretták és filtergyártási dolgozók ezt jól ismerik. Nem véletlen tehát, hogy a cég meghívottai voltunk. Az 1989. év második felében és ez évben is szinte rendszeressé vált, hozzájuk eljuttatott minőségi kifogásunk első sorban a filterburkoló papír változó minőségéből adódó tekerceken belüli végtelenítési, szakadási gondok orvoslását szívtette, vala-

mint a rendkívül gondatlan kiszállítás megakadályozását. Ha nem is ilyen nagy volumenben, de a mandzsettapapír minőségi hiányosságai is erősen nyomasztották kapcsolatunkat a partner vállalattal, hiszen a nap mint nap jelentkező minőségi problémák erősen kihatottak és hatnak mind a mai napig is a gyártás közbeni selejtképződés mennyiségére, a keletkező kárra, ami magában foglalja természetesen az együtt felhasználásra kerülő igen értékes import és hazai anyagok (acetátkábel, aktívszén, dohányváogat stb.) elértéktelenedését is.

A megbeszélésen volt alkalmunk ezeket az igen súlyos gondokat ismertetni a cég vezető szakembereivel, mire a következő kedvező képet festették meg előttünk a jövőre vonatkozóan:

1990. júliustól kilépve a nagyvállalati gúzba kötött állapotból, elkezdik az önállóság útját, s nagyon bíznak abban, hogy mindaz, ami eddig elérhetetlen volt számukra, azokat most megvalósíthatják. Termékeiket korszerűsíteni kívánják, komoly műszaki fejlesztést terveznek belső szervezeti átalakulással. Termékeik közül 4,5%-ot tesz ki a dohánygyáraknak gyártott papírranyag, és ez 10%-ot jelent éves termelési értékükben; ebből következően egyáltalán nem jelentéktelen ennek a piacnak a fenntartása. Mennyiségben továbbra is vállalják a dohánygyárak ellátását, jóllehet elis-

merik, hogy a minőség terén hiányosságai vannak, ezek kiküszöbölésén munkálkodnak máris, s a jövőben szeretnék termékeikkel szemben vevőik megelégedettségét kiharcolni. Erre közép- és hosszú távú terveik vannak. Nem zárkóznak el a dohánygyárak által felvázolt új igényekkel sem, esetlegesen a nagy porozitású filterburkoló, illetve az eddigi mandzsettapapírok mellett újabb, eddig importból beszerzett anyagok gyártásától.

Természetesen a minőség mellett az ár-kérdés is élesen előjött a gyárak részéről, amelyeket súlyosan érint a már-már 40%-os áremelés. Elfordulhat, hogy az olcsóbb importajánlattal élve megrendeléseik Lábatlantól csökkennének. A lábatlani reagálásból megtudtuk, hogy a cégvezetés legutóljára nyúlt a dohányipari termékek árához, mivel a cellulóz ára az elmúlt évben kétszeresére emelkedett, ezzel egyidejűleg a forintleértékelés, az energia-áremelés stb. együttesen gazdaságtalanná tették ezeket a termékeket. Ezen tény mellett ígéretet kaptunk arra, hogy az elkövetkezendő időben kiemelten kezelik a hozzájuk eljuttatott termékek minőségének fejlesztését, javítását.

Megjegyzés: az ígéret egyik első jeleként tekinthetjük vajon, hogy mindjárt a tárgyalást követő héten 32 fős munkáskollektívájuk járt vállalatunknál megismerni az itteni felhasználás gondjait, problémáit? Mi bízunk abban, hogy nem az ujjal mutogatás győzedelmeskedik majd, hanem a hibák kiküszöbölésén fáradoznak, amint azt itt megfigyeltük.

Dr. Kiss Elemérné

A szakszervezet titkára: Balogh Attiláné

1990. április 2-án választottuk a Pécsi Dohánygyár Szakszervezeti Tanácsának titkárát. Az előkészítő munka során az alapszabály értelmében a testület elvégezte azt a szervezőmunkát, amely egy ilyen teljes körű, titkos szavazásnál elengedhetetlen.

A korábbi választási módoktól ez sok mindenben eltért. Teljesen megszűnt az a régi gyakorlat, melynek értelmében felsőbb szinten határozták meg mindazokat a módszereket, eljárásokat, amelyeket most az alapszervezet alakított ki. Semmiféle külső előírás nincs arra vonatkozóan, hogy adott vállalatnál a dolgozók hogyan szerveződjének, mikor és milyen módon bonyolítsák le képviselőik megválasztását, a testület működését. Az azonban nagyon fontos, hogy az idevonatkozó törvényeknek, az alapszabálynak megfeleljen.

A testület úgy határozott, hogy a vállalattal munkaviszonyban álló szakszervezeti tagok vehetnek részt a választáson. A testület megválasztott titkárának az tekinthető, aki az aznap munkában levők közül megszerezte az 50% + 1 fő szavazati arányt. A szavazást szavazatszedő bizottság szervezte meg és bonyolította le, vállalván a szavazás tisztaságáért is a felelősséget. Kovács István, Kovács Vilmos, Fekete Hajnalka és Freitag Jakab hiba nélkül elvégezték ezt a feladatot, amiért ezúton is a testület köszönetet mond.

A szavazatszedő bizottság elnöke április 3-án tett jelentést a választás eredményéről, amely az alábbiak szerint alakult: szavazásra 762 fő volt jogosult, abból 405-en (53%) adták le szavazatukat. Amire a bizottság nem számított: mind a 405 szavazat érvényes volt. Balogh Attiláné 388, Kovács László 8, Gasteiger Hildegard 3, Hegyi Ferencné 2, Kling Péter, Nagy Gyula, Csomor Miklós és Hegyi József 1-1 szavazatot kaptak. Az elnök ennek alapján megállapította, hogy a következő választásig Balogh Attiláné munkáügyi osztályvezető-helyettes fogja ellátni a szakszervezeti titkári tisztséget.

Mindenki nevében kívánunk neki eredményes munkát, sikert ezen a nem könnyű poszton!

S. I.

Előnyös együttműködés

Az 1988. évi XXIII. törvény határozza meg a Szakképzési Alap létrehozásával kapcsolatos kötelezettségeket. A szakképzés országos gondjainak enyhítéséhez a mi vállalatunk is hozzájárul, mégpedig a jogszabály értelmében az éves bértömeg 1,5%-a erejéig. Konkrétan: tavaly 1 560 000,- Ft-ot utaltunk át erre az alapra. 1990-ben nem a központi támogatási formát választottuk, hanem egy olyat, amelynek hosszú távon kézzelfogható eredménye lesz. A Ziperovszky Ipari Szakközépiskolával kölcsönösen előnyös együttműködési szerződést kötöttünk, melynek értelmében az általunk átutalt anyagi támogatás fejében az iskola részt vállal dolgozóink átképzésében, illetve továbbképzésében. E tevékenységhez rendelkezésre bocsátja tantermeit, tanműhelyét, eszközeit, és igény szerint szaktanárokat is biztosít. Hallgatói körében propagandát fejt ki annak érdekében, hogy vállalatunk szakemberigényeit kielégítse.

A szerződés megkötésével egyidejűleg vállalatunknak meg kell fogalmazni azokat a konkrét szakterületeket, ahol a képzést be akarja indítani. Az illetékes vállalati és oktatási szakemberek ez irányú törekvése, reméljük, megoldja a műszaki és termelési osztály ilyen irányú továbbképzési gondjait.

S. I.

Építőipari konferencia

A magánvállalkozás jelenéről, jövőjéről

1990. március 19–21. között tartottak hazánkban először országos építőipari konferenciát, melyre az építőiparban dolgozó közműves kisiparosokat, építési vállalkozókat hívták meg.

A konferenciára Sopronban került sor a Győr-Sopron megyei KIOSZ szervezésében. Az érdeklődés meglehetősen nagy volt, ami nem csoda, hisz a magánvállalkozás jelenéről és jövőjéről volt szó. Elméleti előadások, fórumok és gyakorlati bemutatók váltakoztak. Az előadók között szerepelt Juhász Nándor, a KIOSZ alelnöke, aki elsősorban a szervezeti problémákról és a kisiparosok érdekvédelméről beszélt. Karikás úr a minisztérium és a KIOSZ kapcsolatában bekövetkezett pozitív változásokat ismertette és az együttműködés lehetőségeiről beszélt. Rendkívül fontosnak tartotta a szakmunkásképzést, melynek reformját már részben ki is dolgozták.

Somogyi László ny. kormánybiztos főleg a világkiállítás várható anyagi hasznáról, munkahelyteremtő lehetőségéről és maradandó infrastrukturális vonzatról beszélt, természetesen az idegenforgalom és a falusi turizmus felvirágzásának egyszerű lehetőségeit is ecsetelte.

Az említett előadásokból egyértelműen kicsendült a munkakultúránk nem megfelelő színvonala, aminek javítása sürgős feladatként jelentkezik, mert a privatizáció vonatkozásában csak így tudunk felzárkózni a nyugat-európai tervezési színvonalhoz és természetesen a nyereséges tervezéshez. Tökeeros vállalkozás csak úgy lehet, ha megfelelően képzett, jó munkamorállal rendelkező szakmunkásgárdánk van.

A gyakorlati bemutatón először az osztrák Leier építőelemgyártó magánvállalatnál voltunk. Az üzem területén levő tisztaság, szerveztség, kevés kézi munka és jó gépesítés volt a jellemző, az elkészített falazó- és egyéb elemek minőségéről nem is beszélve. Jellemző: egy kb. 100 méter hosszú gyártócsarnokban egy teljesen automata elemgyártó gép minden felügyelet nélkül percenként 120 db 10-es választó állapotot gyártott le. Az osztrák cégnek a győri áfészszel közös üzem van Magyarországon.

Fritz Ebner, a Leier cég egyik vezetője elmondta, hogy Magyarország minden tájáról összejöttek szakembereknek azért szervezték szívesen a látogatást, hogy gyártmányaik minél nagyobb mértékben elterjedjenek.

Szabó Lajos

Óvoda, bölcsőde

Csak gyári dolgozóknak

Mivel az utóbbi időben elég sok téves információ jutott az óvoda és bölcsőde működtetésének racionalizálása kapcsán dolgozóinkhoz, a félreértéseket szándékom eloszlatni ezzel a rövid tájékoztatóval.

A Pécsi Dohánygyár vezetésének nem áll szándékában a gyermekintézményeit felszámolni. A továbbiakban viszont csak gyári dolgozók gyermekei vehetik igénybe a vállalat ezen szolgáltatását. Az elmúlt évben 4741 E Ft-ot költött a vállalat erre az intézményre. Ez azt jelenti, hogy naponta 1 gyermek ellátása 389,- Ft-jába került a vállalatnak. Az első, még a tavalyi év végén tett intézkedés az volt, hogy a bölcsőde dolgozói létszámát megfelelő szintre hoztuk (tavaly átlag 13 fős napi gyermekjelenlét mellett 10 fő felnőtt dolgozott), ma ez a létszám 6 fő. Az ez évi első lépéstől, az óvoda és a bölcsőde konyhájának összevonásától, energia- és nyersanyagköltség-megtakarítást várunk.

Az óvodában a külső, nem gyári szülők gyermekeinek tanácsi óvodába való áthelyezésével az óvodában is jelentős bérmeztakarítást lehet elérni. A gyári igényeket felmérve, 2x24 fős csoport elegendő dolgozóink gyermekeinek elhelyezésére. A kétszorosított óvoda azt jelenti, hogy az úgynevezett kis- és középső csoport összevonásra kerül, az iskola előtti nagycsoport pedig elkülönül. Jó, ha tudják dolgozóink, hogy a lakóhelyükhöz közeli tanácsi óvodák nem utasíthatják el felvételi kérelmüket azzal az indokkal, hogy a dohánygyár rendelkezik gyermekintézménnyel.

A lakóhelyi tanácsi óvodát a költségvetésből finanszírozzák, és mint adózó állampolgárok, annak költségeihez mi is hozzájárulunk, így jogosultak vagyunk alanyi — állampolgári jogon ezen állami szolgáltatás igénybevételére, annak ellenére, hogy vállalatunk (a pécsi vállalatok közül lassan egyetlenként) továbbra is biztosítja dolgozói számára ezt a szolgáltatást.

Dr. Tóth Zsuzsa

Jó, ha tudjuk

A szabadságról

A dolgozóknak munkaerejük újratermelése érdekében évente hosszabb pihenésre van szükségük. Ezt biztosítja az évi rendes szabadság, mely 2 részből, alapszabadságból és különböző jogcímenek járó pótszabadságból tevődik össze. Minden dolgozót megillet nap-tári évenként 15 munkanap alapszabadság és minden 3 év után 1, de legfeljebb 9 munkanap pótszabadság. Számításánál valamennyi munkaviszonyban töltött időt figyelembe kell venni. Ha az összeszámítás során töredék év keletkezik, és ez legalább fél évet kitesz, azt egész évnak kell számítani.

A pótszabadságok másik csoportja a dolgozók egészségének, testi fejlődésének védelme érdekében nyújt többlet pihenési időt. Ide sorolhatók a fiatalok dolgozók, a gyermekek anyák, valamint az egészségre ártalmas munkakörülmények között dolgozók. A fiatalok dolgozóknak 16 éves koráig évi 10, 18 éves koráig évi 5 munkanap pótszabadság jár.

A dolgozó nőt és a gyermekét egyedül nevelő apát évenként a 14 évesnél fiatalabb

— egy gyermeke után 2

— két gyermeke után 5

— legalább 3 gyermek után 9 munkanap pótszabadság illeti meg.

Ezen felül 18 éven aluli munkaviszonyban nem álló három gyermek után ugyancsak 2-2, de legfeljebb 12 munkanap pótszabadságra jogosult. A gyermeket utoljára abban az évben kell figyelembe venni, amikor a 14., illetve 18. életévét betölti. Az öregségi nyugdíj-jogosultság megszerzése után fizikai munkakörben, teljes munkaidőben továbbdolgozóknak az első naptári évben 3, a második és minden további évben öt munkanap pótszabadság jár.

A további nagy csoportot a munkaköri pótszabadságok alkotják. Ezeket részben egyes munkakörök sajátosságai teszik szükségessé (pl. pedagógusok, művészeti dolgozók), másrészt a munkakörrel járó nagyobb felelős-

ségre, leterhelésre tekintettel biztosítanak hosszabb szabadságot. Az előbbieken kívül pótszabadságra jogosultak a tartós külföldi szolgálatot teljesítő dolgozók.

A szabadságot esedékességének évében kell kivenni! Felhívnam a figyelmet arra, hogy a tárgyévben ki nem vett szabadság elvesz, mivel az a következő évre nem vihető át! A szabadság időarányos része jár annak, aki munkaviszonyát év közben kezdte vagy szüntette meg. Ha a dolgozó leszámolásáig az arányos résznél kevesebb szabadságot vett igénybe, a különbözetet pénzben kell megváltani, ha többet, azt munkabéréből vonják le.

Ha az évi szabadság kiszámításánál töredék nap keletkezik, a fél munkanapot elérő töredék egész napnak számít.

A szabadság időtartama alatt a dolgozónak átlagkeresete jár.

A tanulmányi szabadságról egy korábbi számunkban már volt szó, most csak az azóta módosított rendelkezést említeném, miszerint nem illeti meg tanulmányi szabadság azt, aki újabb felsőfokú végzettséget szerez.

— Juhászné —

Agrárkutató Intézmények Országos Szövetsége

A felemelkedés alapja

Az Agrárkutató Intézmények Országos Szövetsége március 12-én Budapesten megalakult, és az alábbi nyilatkozatot hagyta jóvá:

Az agrártermelés fejlesztésében nélkülözhetetlen az a szellemi erő és tudományos háttér, amelyet a fő- és mellék-hivatású kutatóbázisok képeznek. A jövőt építő szakmai és tudományos munka mind a társadalmi, mind a gazdasági életben egyre nagyobb hangsúlyt kell kapjon, ha fel akarunk zárkózni Európához. Ezért az érdekelte intézmények elhatározták, hogy létrehozzák az Agrárkutató Intézmények Országos Szövetségét, amely szakmai érdekvédelmet és önkormányzatot kíván megvalósítani, tiszteletben tartva és védve az alapító és csatlakozó intézmények autonómiáját.

A rendszerváltás során csak az agrárkutatókban érdekelt állami, vállalati, szövetkezeti és vállalkozói erőkkel összefogva lehetséges továbbfejleszteni a társadalmunk számára egyre fontosabb fő- és mellék-hivatású agrárkutató intézmények tevékenységét s az ehhez szükséges működőképességet.

A hazai agrárkutatók eredményei kézzelfoghatóak. Az élelmszertermelés stabil biológiai alapjait és az egész agrártermelés technológiai hátterét a kutatók és műszaki fejlesztők teremtették meg. A hazai kutatók s a külföldi eredmények adaptációja útján fejlődött ki az a technológiai kultúra, amely húzóágazatá tette az agrártermelést hazánkban.

A gyors gazdasági növekedést elérő országok sikerüket a termelést megelőző tudományos és műszaki színvonal fejlesztésének köszönhetik, ezért az agrártermelés európai felzárkózását sem lehet elképzelni az agrárkutatók hatékony fejlesztése nélkül. Az ehhez szükséges támogatás, anyagi áldozat tartós elmaradása viszont először hazánkat megfosztja az alkotó nemzetközi munkamegosztástól, majd pedig az elemi tudományos kommunikáció lehetőségét ássa alá. A szövetség minden erejével ennek a folyamatnak a megállítását és megfordítását akarja elérni.

Eredményes kutatómunkával kíván minden olyan progresszív társadalmi erőnek partnere lenni, amely az ország gazdasági felemelkedését tartja a legfontosab társadalmi cselekvési feladatnak.

A szövetség szeretné megnyerni mindazok támogatását, akik hiszik, hogy hazánk gazdasági életében az agrártermelés elhanyagolása bűn. Ez

Nyelvtanfolyamok

Néhány hónappal ezelőtt elhatároztuk, hogy angol és német nyelvből tanfolyamot szervezünk azoknak, akiket a nyelvismeret megszerzésére az igazgató kötelez, illetve akik nyelvismeretet kívánnak szerezni. Többször próbálkoztunk már különböző oktatási formákkal, sajnos nem mindig eredményesen. Az eredménytelenségnek elsősorban az volt az oka, hogy a viszonylag kis óraszám miatt a résztvevők elkedvetlenedtek, nem tudták összeegyeztetni a munkaköri kötelezettségekkel. Egy nyelvet eredményesen csak úgy lehet belátható időn belül meg tanulni, ha intenzíven foglalkozunk vele, arról nem is beszélve, hogy idegennyelvi környezetben gyakoroljuk.

Azok a beosztási vezetők, akiknek a legnagyobb szükségük lenne nyelvtudásra, leterheltek, elképzelhetetlen, hogy hosszú hónapokra kivonjuk őket a munkából. Az intenzív nyelvtanfolyamok rendkívül költségesek, ez is nehezíti az eredményes nyelvtanulást. Számításokat végeztünk, annak alapján az a megoldás bizonyult a legjobbnak, hogy nyelvtanári alkalmazunk négyórás munkakörben. A tanárok feladata az lesz, hogy kidolgozzák a megfelelő oktatási módszereket, elvégezzék a számításba jövő személyeknél a tudásszint felmérését, annak alapján pedig meghatározzák az a tananyagot, amely elsajátítása biztosítja, hogy a nyelvvizsgára eredményesen felkészülhessenek. Tekintettel arra, hogy a vállalat külkapcsolataiban a német nyelv meghatározó, az érdeklődés is nagyobb irányú, ezért ez fogjuk nagyobb óraszámban oktatni. A jelentkezők közül kiválasztott személy 15 évig élt az NSZK-ban, ott német nyelvtanulással és irodalommal is foglalkozott, ennek alapján reméljük, hogy meg tud felelni az általunk támasztott követelményeknek. Az angol nyelvet képességgel rendelkező tanár fogja tanítani, reméljük, ugyanolyan eredményel, mint kollégája.

Júniusig elvégzik a szükséges felméréseket, beszerzik a szükséges tankönyveket, hang- és képanyagokat. A nyári szabadságok eltolódása után szeptember 1-jétől kezdődhetnek a tanfolyamok.

Szigora Irma

az ágazat olyan megújuló természeti erőforrásokra támaszkodik, amelyekben országunk bővelkedik — ezáltal komparitív előnyökhöz juthat a külkereskedelemben — és a továbbiakban a gazdasági felemelkedésünk fontos alappillére lehet. Fellendítheti a szükséges ipari háttér hazai fejlesztését, ami feltétlenül beleillik az ipari ésszerű szerkezetváltásba.

A szövetség magáévá tesz minden olyan elképzelést, amely az agrártermelés válságának feloldását törekszik kívánja megvalósítani. Ezért érdekszövetségre kíván lépni mindazon képviselőkkel és szervezetekkel, akik és amelyek elősegítik a kutatások és kísérleti fejlesztések eredményességének javítását a magyar agrárgazdaság fejlesztése érdekében. Mindezekből következően az Agrárkutató Intézmények Országos Szövetsége alapítói együttes fellépésükkel akarják elérni

— az országos, az ágazati és regionális kutatási prioritások meghatározásában a szakmai véleményalkotást, hatékony együttműködést a kutatást irányító ágazati és egyéb szervekkel,

— a különböző tevékenységeiből fakadó tudományos és gazdasági érdekek egyeztetését,

— a parlamenti törvényalkotást a hazai kutatások szakmai és gazdasági stabilizálása érdekében,

— az érdekeik valós megjelenítését, azok országos, ágazati és regionális képviseletét,

— a jogi és közgazdasági szabályozásban az agrárkutatók sajátosságainak érvényre juttatását,

— a normális működéshez szükséges és jogos kedvezményezettséget,

— az agrárkutatók irányításában a szükséges önkormányzat megteremtését és védelmét,

— a kutatások és kísérleti fejlesztések forrásautomatizmusát,

— az intézmények belső autonómiájának védelmét,

— az agrárkutatók gazdasági és társadalmi jelentőségének elismertetését a valós és hiteles eredmények alapján,

miközben eltökélt szándékuk a társadalmi felemelkedést szolgálni az agrárágazat tudományos és műszaki fejlesztése, a szakképzés és a szaktanácsadás korszerűsítése útján.

SPORT

Női labdarúgás, NB I.

Mikor utoljára hírt adott ez az újság a dohánygyár női labdarúgóiról, még a tabella végén szerepeltünk. Azóta túl vagyunk a tavaszi forduló ötödik mérkőzésén — lévén 11 csapat a bajnokságban —, a forduló felénél járunk. Sikerült három csapatot megelőznünk, ezzel a nyolcadik helyre tornáztuk fel magunkat.

Az eredmények, a gólarány biztos javulást, az eredményesség fokozódását mutatják. Az eddigi mérleg egy győzelem, két döntetlen és két vereség. Kilenc rúgott és nyolc kapott gól.

Március 10-én hazai pályán (PVSK) a László Kórház II. csapatával 1-1-es döntetlent játszottunk. A pesti csapat a biztos győzelem tudatában lépett pályára, ám meglepetésére nem boldogult védelmünkkel. Egy könnyelmű kapusgól azonban hozzásegítette őket a vezetéshez. A második félidő 15. percében beálló új csapatársunk, *Csik Gyöngyi* debütáló fejesgóljával kiegyenlítettünk. A mérkőzést részünkről több helyzetkidolgozás, de eredménytelen befejezés jellemezte.

Ezután március közepén háromnapos futballtúra következett gyulai és budapesti idegenbeli játékkal. A gyulai élmény felejthetetlen marad valamennyiünk számára. Egyrészt a vendégszerető fogadtatás és a város szépsége volt lenyűgöző, másrészt igazán jó mérkőzést láthatott a szép számú gyulai közönség. Nagyszerű ellenfél ellen idegenben 1-1-et játszani (az őszi fordulóban 3-0-ra kaptunk ki), ez volt az első igazi siker az NB I-es szereplésünk során. Csapatunk örömmámorban vonult le a pályáról, olyan fergeteges jókedvünk kerekedett, amit csak a csapatjáték, a közös győzelem öröme okozhat.

Másnap újabb mérkőzést játszottunk (17-én) Budapesten a FEMINA II. csapata ellen. Az ellenfél kapujában a válogatottnak állt. Kiegyenlített küzdelem jellemezte a mérkőzést, több kiugratásos nagy helyzetünket hártotta biztos kézzel a kapuvédő. A végeredmény 2-0 a hazaiak javára. A mérkőzés után újabb örömmámor. A balazélsőnket, *Ferencz Évát* kizemelték és meghívták a válogatottba.

A következő héten az akkor már magunk mögött hagyott, a tabella aljára szoruló Szolnok ellen játszottunk hazai pályán (őszi forduló 0-0). Könnyen szerzett 7-0-s győzelem tükrözta a csapatunk elmúlt szezonhoz képest sokkal jobb formáját és játékát. A sikerhez járult még, hogy a helyes taktikát is megellette az edzőnk, az őszi fordulóban már látott, kapu elé tömörülő védekező játékok ellen állóvással próbálkoztunk — sikerrel.

Március 31-én szintén hazai pályán, a FEMINA I. csapatával mérkőztünk. A PMSC nem itthon játszott, így szép számmal gyűltek össze a nézők. A nagyrészt válogatottakat felvonultató FEMINA ellen 60 percig jól álltunk a sarat (1-0). Az első félidőben — szerénytelenség nélkül állíthatjuk — kiegyenlített küzdelem volt. Az utolsó 20 percen azonban a rutinos játékosok tudása kidomborodott, 4-0 lett a végeredmény.

Itt tartunk április 1-jéig a bajnokságban. Még két hazai mérkőzés lesz, melyek idő-

pontját annak reményében jegyzem itt le, hogy kedvet kapnak és kijönnek minél többen a mérkőzésekre.

Április 14-én: Fortuna Dohánygyár—Renova (PVSK-pálya, 10 óra).

Május 13-án: Fortuna Dohánygyár—Debrecen (PVSK-pálya, 10 óra).

Végül egy kis csamege arról, hogy úzik Svédország élmezőnyében a női futballt. Képrázatosan meggyőződhetünk mi erről szenvedő alanyként, a barcsi — több mint ezerfős — nézőközönség pedig nagyszerű futballcsamegeként. Két héttel edzőtáborozott a svéd I. liga második helyezett klubcsapata. Velük játszottunk pályavaató mérkőzést április 1-jén, Barcson, a szabadidőközpont új pályáján. Hogy csak 5 gólt kaptunk, azt Fortunának köszönhetjük, a játéktudásbeli különbség ennél jóval nagyobb volt. Mint azt az együttes egyik magyar származású menedzsere elmondta, a játékosokat 8 éves korukban válogatták ki, azóta együtt játszanak. Napi két edzésük van, aki nem tanul, az csak a futballból él. A csapat 8 játékosa volt ott az Európa-bajnoki döntőn, ahol a második helyen végeztek. Hogy mit láthatott tőlük a közönség? Igazi, férfias futballt. Szencsációs volt a fizikai erőnlétük, állóképességük, tökéletes a labdabiztonságuk, játékukat az összeszokottság, pontos passzok, távoli keresztbeindítások jellemezték. 40 méterről kapásból, fordulóból és minden helyzetből tüzeltek. Talán egyszer itthon is lesz ilyen!

Szűts Rózsa

Dohányújság,
1990. 1. szám

Érdeemes a Magyar Dohányújság ez évi 1. számába betekinteni. Címek a tartalomból:

— Új eljárás a dohánypalánta-nevelésben.

— Biotechnológiai módszerek a dohánynemesítésben.

— A talaj ásványnitrogéntartalmának a szerepe.

— Dohánytermesztési kísérletek tapasztalatai és hasznosításuk.

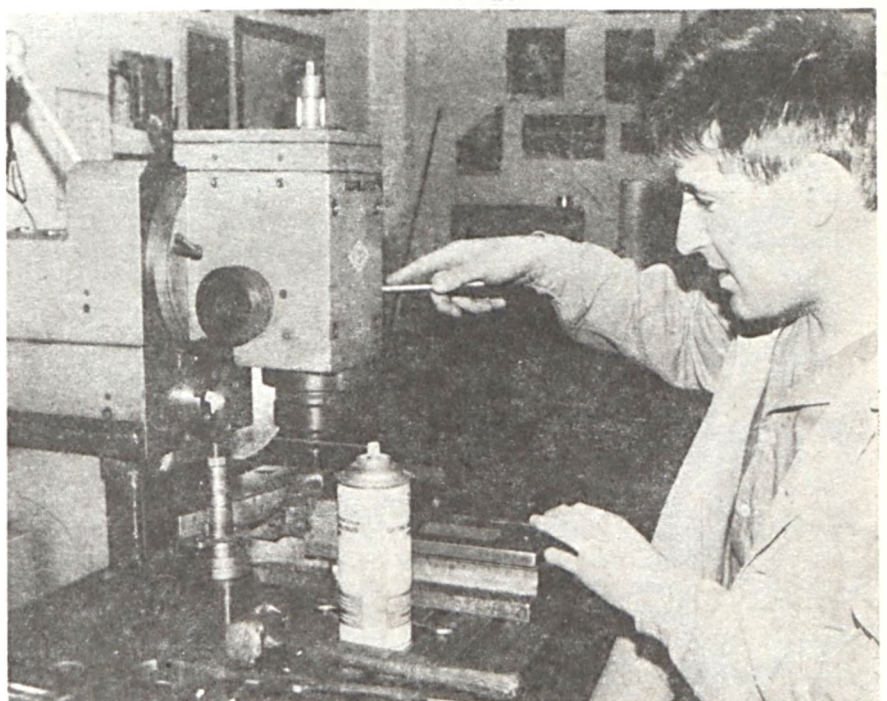
— Gyártmánytervezési módszer alacsony kátrányhozamú cigaretták kialakításához.

— Dohánygyártmányok minősége.

— Dohány — áremelés — egészségvédelem (nyílt levél a dohányzásról).

Felhívjuk olvasóink szíves figyelmét arra, hogy a Magyar Dohányújság megvásárolható és előfizethető a lap szerkesztőségében (4029 Debrecen, Attila tér 3.).

Leállás

A szokásos „éves leállás” idén két részben történik. Április 5-től elkezdődött az első karbantartási munkákat biztosító „üzemszünet”.

Nőknek

erről, arról

A tavaszi időszakban jelentkeznek leggyakrabban a különböző bőrpanaszok. Ilyenkor a bőr száraz, túlérzékeny, sőt gyakran gyulladt lesz. Ilyenkor nem szabad szappannal mosakodni. A legegyszerűbb és legolcsóbb ideális bőrtisztító szer a nyers tej. Az érzékeny bőrt tejbe mártott vattadarabokkal többször áttöröljük, majd azobahőmérsékletű kamillateával vagy vízzel leöblítjük. A kamillatea vagy a víz a fellazított szennyeződést és a később bomlásnak induló tejet eltávolítja. Leöblítés után a bőrt puha törülközővel leitatjuk, de dörzsölni nem szabad, és érzékeny bőr ápolásához való arckrémrel bekenjük. Nappali bőrvédelemre a hidratáló, este a bőr táplálására, nyugtatására az éjszakai krémet használjuk. Az érzékeny, gyulladt bőrre két-naponként — ha kell, naponta — kamillatea borogatást jó tenni. Ez megnyugtatja, hidratálja a bőrt, utána zsíros arckrémrel kenjük be.

A téli hónapok után megviselt arc bőr szépitésére hasznos a tejszínpakolás. A tejszínbe mártott vattadarabokat a letisztított arc- és nyakbőrre borítjuk, lefekszünk, és kb. tíz percig így pihenünk. Ezután az arcunkat langyos, majd hideg vízzel leöblítjük. A zsíros bőr még akkor is kissé ápolatlannak tűnik, ha rendszeresen kezeljük, gondozzuk. Rakjunk rá zsírtalanító hatású pakolást. Segít, ha egy evőkanál tejet, egy evőkanál citromlevet egy kevés könnyű, semleges krémrel összekeverünk, és az alaposan letisztított bőrre kenjük. Beborítjuk egy habbá vert tojásfehérjével, és addig hagyjuk rajta, amíg meg nem szárad, utána az arcunkat langyos vízzel lemoszuk. A zsíros és tág pórusú bőrt érdemes hetenként kétszer így kezelni.

A bőr az egészség tükré, és jelzi, hogy tavasszal a szervezetnek C-vitaminkúrára is szüksége van. Ajánlatos naponta kétpohányi csipkebogyóteát inni, esetleg kevesebb feketekávé fogyasztani. Két evőkanál csipkebogyóhúst hat-nyolc órára langyos vízbe áztatunk, majd a meglágyult bogyókat áttörjük. A levét ráöntjük és kétszerre megisszuk. Még jobb, ha nem cukorral, hanem mézzel édesítjük. Nemcsak a bőrt szépíti, de a tavaszi fáradtságot is csökkenti. Nemcsak az aktív, de a passzív dohányosok szervezete is egész évben több C-vitamint igényel.

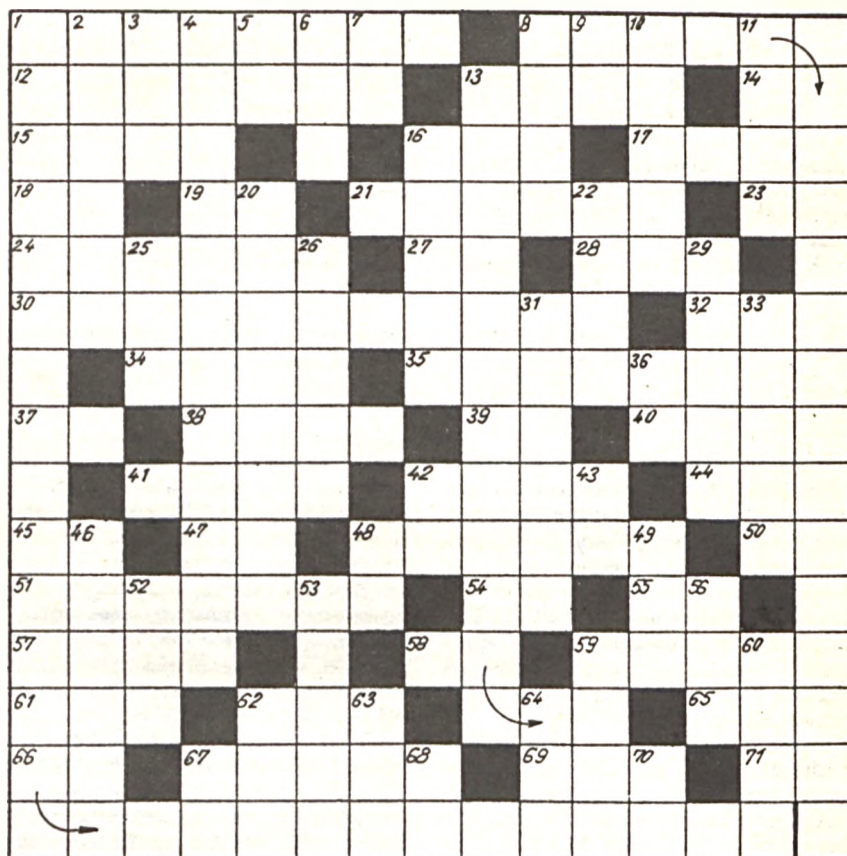
A hirtelen jött meleg hatására a lábunk is kissé megduzzad. Ezen segíthetünk. Este tévézés alatt polcoljuk fel lábunkat, és rakjunk rá ecetes-vizes borogatást (egy liter vízhez egy evőkanál ecetet). Ez így együtt a fáradtságot csökkenti, és lábunk is lepad. Ha a fürdővízbe fél liter ecetet öntünk, közérzetünket frissíti, javítja, a kitágult pórusokat összehúzza, a bőrt kisimítja.

Végül: ha kamillateába pár csepp ecetet keverünk, és ezzel borogatjuk a bőrünket, a kezelt bőrterületet megnyugtatja, a pórusokat összehúzza.

A fentiekhez sikeres munkálkodást...

— Rné —

KERESZTREJTVÉNY

VÍZSZINTES: 1. Egymással kapcsolatban álló egységek. 8. A megfejtés első része (zárt betűk: Z. H. E. S. B). 12. Szentés melletti helység. 13. Hacsaturján személynéve. 14. Német tojás. 15. Labdaféle. 16. Fafaló. 17. Miskolc hegye. 18. Párosan szeg. 19. Ősi mezopotámiai város. 21. Varázsló. 23. Üres réz. 24. Ízesített. 27. Iljusin gépe. 28. Nagyrészt inas! 30. Eme modortalan. 32. Zágod mássalhangzói. 34. Peru fővárosa. 35. Német légiút. 37. Európai nép. 38. Megegyezéses döntetlen. 39. Azonos betűk. 40. Elektronikai márka. 41. ... Beach (+'). 42. Szándékozik. 44. Osztrák folyó. 45. Asztácium. 47. Tellur. 48. Optikai fényrekesz. 50. Actinium. 51. Kongói elnök volt. 54. Kettőzve édesség. 55. Alá. 57. Dobos vége. 58. Családtag. 59. Összead. 61. Görög törzs. 62. Létezett. 65. Csapat. 66. Angol úr (röv.). 67. Hívó

szó. 69. Szóösszetételek előtagjaként: előtti. 71. Néma zebu.

FÜGGŐLEGES: 1. A megfejtés második része (zárt betűk: N. V. E. F. E. N). 2. Tehetségtelen. 3. Röntgendózis. 4. Hármasszövetség. 5. Fegyver. 6. Lóbetegség. 7. Egyesült Államok. 8. Petőfi anyjának családneve. 9. Azonosak. 10. Névelős szülő. 11. Angol könny (TEAR). 13. A megfejtés befejező része (zárt betű: J). 16. Rosta. 20. Fömlé rakom. 22. ... domini. 25. Félig perel. 26. Fűtőanyag. 29. Mester. 31. Verdi operája. 33. Afrikai állam. 36. Helyrag. 42. Rangjelző. 43. Néma erdő. 46. Sörmárka. 48. Bárium. 49. Belső belső! 52. Aki megtette kötelességét. 53. Falánk. 56. Mezőgazdasági eszköz. 59. Kevert Ernő. 60. Fogyasztja. 62. Fonetikus mássalhangzó (ford.). 63. Néma Teréz. 64. Pont. 67. Táblajáték. 68. Igekötvő. 70. Becézett Edward.

Takáts László

* * *

Beküldendő a vízszintes 8., a függőleges 1., 13. sorok megfejtése. A helyes megfejtők között jutalomkönyvet sorsolunk ki.

Előző havi számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése: Ha a jelen megpróbál törvényt ülni a múlt felett, elveszítetheti a jövőt.

Könyvjutalmat nyert Jancsi Józsefné, Pécs.